

og er skrevet dels af landsarkivar *Iversen* («Tiden 1523 til 1660») og dels af seminarieadjunkt *H. V. Gregersen* («Middelalderen» samt «Tiden 1660 til 1720»). En omtale af dette værk er det rimeligt at udsætte, til det foreligger færdigt.

H. H.-I.

Som et led i de af A. G. Ploetz-Verlag, Würzburg, udgivne «Geschichte der deutschen Länder» udkom 1960 professor i Kiel *Alexander Scharffs* bog «Schleswig-Holsteinische Geschichte — ein Überblick» (90 sider i lille format). Trods dens ringe omfang indeholder den en fylde af gode oplysninger og stort set givne ud fra et videnskabeligt, objektivt standpunkt. At dens summariske karakter hist og her kan medføre skævheder eller unøjagtigheder, er noget, den har til fælles med alle stærkt koncentrerede skildringer, og som der ingen særlig grund er til at dadle den for.

Selvfølgelig mærkes flere steder forskellen mellem en tysk-slesvig-holstensk og en dansk betragtning. Da Valdemar Sejr i 1223 under jagt på Lyø «svigefuldt» blev overrumplet af grev Henrik af Schwerin, hedder det s. 13, at han blev «überlistet», medens det om grev Gert siges s. 21, at han blev «ermordet». I stedet for (s. 27) at skrive, at de sønderjydske enklaver «statsretlig» hørte til Danmark, var det rettere at sige, at de administrativt lå under kongeriget. Udtalelsen s. 43 vedr. begivenhederne 1721 om kongens i «den uklare edsformular» «skjulte hensigt» er urigtig, thi edsformularen er ganske klar og lige så kongens hensigt. Formodentlig er det en trykfejl, når der anføres 9. sept. for eds-aflæggelsen, der skete 4. sept. Ligeledes er den 20. januar 1848 (s. 52) vel en trykfejl for 28. januar.

Scharff skriver s. 62, at ved det tyske riges grundlæggelse (1870—71) «bekennen sich auch die Schleswig-Holsteiner *einmütig* [udhævet af mig] zum deutschen Nationalstaat», men strider dette ikke mod hans følgende udtalelser om de augustenburgsk-sindedes «negation» og nordslesvigernes «Ablehnung und Opposition». At danskheden i Flensborg og Mellemslesvig i tiden før 1914 befandt sig «in ständigem Rückgang» (s. 67), er heller ikke ganske korrekt (sml. valget 1912). Når Scharff i den danske bevægelse i Sydslesvig efter 1945 ikke kan se andre motiver end de af ham s. 73f. anførte, hænger det jo nok sammen med en mærkelig undervurdering af Sønderjyllands danske fortid (befolkning, historie). Et pudsig udtryk herfor findes s. 15, hvor Slesvigs ældste historie omtales: «Die Geschichte des späteren Herzogtums Schleswig gehört *in den Umkreis* [fremhævet af mig] der dänischen Geschichte.»

H. H.-I.